

پاسخنامه اقتصاد ۱۰

۷

- ۱۹ ۴
۲۰ ۲
۲۱ ۳
۲۲ ۱
۲۳ ۲
۲۴ ۱

۱ دانش اقتصاد به ما کمک می‌کند تا بهترین‌ها را انتخاب کنیم.

۲ (الف) این سؤال در راستای تعریف علم اقتصاد است. «علم اقتصاد، علم انتخاب است و رابطه بین منابع و عوامل تولید کمیاب (که موارد استفاده مختلف دارند) و نیازهای نامحدود بشر را مطالعه و بررسی می‌کند و با ارائه بهترین انتخاب‌ها، رفتارهای فردی و جمعی انسان را مدیریت می‌کند».

(ب) فعالیت کشاورزان تولید کالا به همراه دارد و خدمات نیست.
 (ج) این قسمت در رابطه با هزینهٔ فرصت است. قانون حیات انسانی این است که هر انتخابی مستلزم از دست دادن انتخاب یا انتخاب‌های دیگری است. همیشه با انتخاب این‌که زمین، زمان، پول و سایر امکانات خود را صرف چه چیزی می‌کنیم، یک فرصت انتخاب به دست می‌آوریم و دهها انتخاب را از دست می‌دهیم.

۲۵ هزینهٔ فرصت یعنی فرصت‌هایی که از آن چشم‌پوشی کرده‌ایم.

۲۶ برخی از فعالان اقتصادی هزینهٔ فرصت را در محاسبات اقتصادی خود لحاظ نمی‌کنند.

۲۷ ابتدا درآمد هر انتخاب را به دست می‌آوریم:
 $۴ \times ۱۰۰۰ \times ۳۰۰۰ = ۱۲,۰۰۰,۰۰۰$

۲۸ درآمد جو درآمد چهار برابر باشد:
 $۳ \times ۱۰۰۰ \times ۲۰۰۰ = ۶,۰۰۰,۰۰۰$

۲۹ درآمد پنجه:
 $۱ \times ۱۰۰ \times ۱۵۰۰ = ۱۵۰۰,۰۰۰$

درآمد جو به عنوان دومین انتخاب، هزینهٔ فرصت از دست رفته است.

۳۰ این فرد برای پیدا کردن یک شغل بهتر فرصت کسب درآمد ماهانه ۲ میلیون را برابر دو سال از دست داده است.

۳۱ میلیون ۴۸ = ۲×۲۴ میلیون (ماه)

- ۳۲ ۳
۳۳ ۴
۳۴ ۳

۳۵ تعریف علم اقتصاد، در بگیرنده سه نکتهٔ مهم است که عبارت است از: «نامحدود بودن نیازها»، «کمیابی منابع» و «امکان مصارف متعدد منابع»

۳۶ از آن جا که تغییر در اطلاعات، انگیزه‌ها، توانایی‌ها، توزیع برابر یا نابرابر فرصت‌ها، انتخاب‌ها و تصمیمات دیگران و ... در انتخاب‌های انسان تأثیر دارد، علم اقتصاد خود را به مطالعه این موارد نیز موظف می‌داند.

۳۷ علم اقتصاد مانند هر علم دیگری دربارهٔ موضوعات معینی با روش خاص بحث می‌کند.

- ۳۸ ۱
۳۹ ۱

۱ انسان به عنوان جانشین خدا بر روی زمین اهداف، برنامه‌ها و مأموریت‌هایی از جمله آبادانی زمین و رفع نیازهای خود، خانواده و دیگران را دارد. رفع این نیازها از طریق منابع و امکاناتی است که خداوند در اختیار انسان گذاشته است.

۲ (الف) تصویر بسیار ساده از حیات انسان با دو مفهوم «نیازهای انسان» و «منابع و امکانات» شکل می‌گیرد. (ب) نیازهای انسان محرك فعالیتها و تلاش اوست. (ج) انسان به دنبال احساس نیاز تصمیم می‌گیرد که آن نیاز را بطریف سازد و بعد از رفع نیاز، احساس رضایت می‌کند.

۳ نیازهای انسان محرك فعالیت و تلاش او است؛ به عبارت دیگر، انسان به دنبال احساس نیاز تصمیم می‌گیرد که آن نیاز را بطریف سازد و بعد از رفع نیاز، احساس رضایت می‌کند.

۴ انسان موجودی کمال جو است؛ به همین دلیل با برآورده شدن پاره‌ای از نیازهایش، احساس بی نیازی به او دست نمی‌دهد؛ بلکه نیازهای تازه‌ای در او شکل می‌گیرد.

۵ **۱** انسان موجودی کمال جو است؛ به همین دلیل با برآورده شدن پاره‌ای از نیازهایش، احساس بی نیازی به او دست نمی‌دهد؛ بلکه نیازهای تازه‌ای در او شکل می‌گیرد.

۶ **۲** بررسی سایر گزینه‌ها: (۱) قسمت (الف) این گزینه غلط است؛ اگر انسان در رفع نیازهای طبیعی خود، مراتب نیازها را به خوبی طی نکند به خلق نیازهای کاذب می‌بردند. (۲) قسمت (ب) سؤال غلط است؛ تعریف جزء نیازهای اولیه نیست. (۳) قسمت (ج) سؤال غلط است؛ چون هدف رفع نیازهای خود و همنوعان انسان است.

۷ **۱** تمام منابع از جمله، منابع طبیعی، سرمایه و نیروی کاری که در اختیار جامعه قرار دارد، محدود است.

۸ **۲** بررسی سایر گزینه‌ها: (۲) مسئله اقتصادی مفهومی کلی است و انتخاب، بخشی از آن است. (۳) ملاک بهترین بودن این است که با استفاده از منابع بتوان بیشترین میزان منافع (مانند تولید) را به دست آورد و سطح بالاتری از رفاه را برای انسان فراهم کرد.

۹ **۲** انسان در بهره‌برداری از منابع و امکانات موجود محدودیت دارد. منابع موجود محدود است این دو محدودیت وضعیتی ایجاد می‌کند که اقتصاددان‌ها به آن «کمیابی» می‌گویند.

۱۰ **۲** محدودیت منابع و اشکال مختلف استفاده از آن، وضعیتی را ایجاد می‌کند که اقتصاددان‌ها به آن «کمیابی» می‌گویند.

۱۱ **۲** به یقین، ملاک «بهترین بودن» این است که با استفاده از این منابع بتوان بیشترین میزان منافع (مانند تولید) را به دست آورد و سطح بالاتری از رفاه را برای انسان فراهم کرد.

پاسخنامه منطق ۱۰

۲۹

۷۵۰ ۲ تصورات مجھول از تصورات معلوم به دست می‌آیند و تصدیقات مجھول (جدید) از طریق تصدیقات معلوم به دست می‌آیند.

۷۵۱ ۲ برای دستیابی به درستی یا نادرستی یک تصدیق از استدلال استفاده می‌کنیم و از تصورات معلوم فرد برای توصیف شئ جدید یا تصور جدید استفاده می‌کنیم، پس هنگامی که می‌خواهیم چیزی را توصیف کنیم از تصورات معلوم بهره می‌گیریم.

۷۵۲ ۲ تصویر ← در آن به واقعیت داشتن یا نداشتن یا ارتباط این تصور با سایر امور کاری نداریم و تنها همان تصور را به ذهن می‌آوریم. در حالی که در تصدیق‌ها، حکم و قضاؤت وجود دارد.

حیوان ناطق = انسان ← تصویر / انسان حیوان ناطق است ← تصدیق
۷۵۳ ۴ منطق علمی کاربردی است و باید به صورت عملی فراگرفته شود و تنها خواندن دستورالعمل‌های نظری آن موجب کسب مهارت نمی‌شود (د گزینه ۱) / منطق ابتدای همواره یکی از ابزارهای مهم ویژه فلسفه بوده است (رد گزینه ۲۲) ذهن انسان (همواره) در معرض لغزش قرار دارد و عموماً در استدلال‌های پیچیده و تعریف دقیق اصطلاحات خاص دچار اشتباه می‌شود و منطق موجب تشخیص این لغزش‌ها و جلوگیری از خطای ذهن می‌شود. (رد گزینه ۳۳)

۷۵۴ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) به دلیل نداشتن نسبت (فعل) نمی‌تواند تصدیق باشد - همچنین تصدیق یک جمله خبری است نه امری!

(۲) تصور - تصدیق یک عبارت امری یا خواهشی و امیدی نیست بلکه در آن حکم و قضاؤت وجود دارد.

(۴) تصدیق - تصور

۷۵۵ ۳ ما با تصدیق‌های معلوم و از طریق استدلال به شناخت تصدیقات مجھول می‌رسیم بنابراین هر استدلالی از تصدیق‌های معلوم تشکیل می‌شود و اصلی‌ترین حیطه کاربرد علم منطق، استدلال‌آوری و تعریف کردن صحیح می‌باشد.

۷۵۶ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) استدلال‌آوری و تعریف کردن نه تنها در محیط تحصیلی بلکه در تمامی عرصه زندگی ما با آن‌ها سروکار داریم و بخشی از سخنان روزمره ما را این موارد تشکیل می‌دهند.

(۲) مورد اول (سیمرغ) تصور است و مورد دوم (درختان ... تولید می‌کنند) تصدیق می‌باشد.

(۳) اغلب آگهی‌های تجاری نوعی استدلال هستند که می‌خواهند مخاطب را به این نتیجه برسانند که فلاں کالا را بخرید.

۷۵۷ ۴ آموختن علم منطق عملی است و باید به صورت عملی فراگرفته شود و صرفاً یادگیری دستورالعمل‌های نظری آن تأثیرگذار نمی‌باشد.

۷۵۸ ۱ علمی که در پی جلوگیری از خطای اندیشه است منطق نام دارد.

۷۵۹ ۱ منطق دانان می‌کوشند تا با دسته‌بندی خطاهای فکر یا همان

معالجه (فسطنه) از اشتباهات آن جلوگیری کنند.

۷۴۰ ۴ منطق دانان با بررسی انواع خطاهای ذهن و دسته‌بندی آن‌ها راه‌های جلوگیری از آن را بیان می‌کنند.

منطق علم است نه مجموعه!! و در پی جلوگیری از خطاهای اندیشه می‌باشد. منطق بر آموزش شیوه درست اندیشیدن تأکید می‌کند و نمی‌تواند مانع بروز «تمام» خطاهای شود.

۷۴۱ ۱ منطق در وجود آدمی، طبیعی است و انسان بدون دانستن نام این قواعد آن‌ها در زندگی به کار می‌برد. منطق علمی کاربردی است که تبحر در آن به تمرین و ممارست نیاز دارد و صرف دانستن قواعد آن کافی نیست. منطق همچون سیستم کنترلی است و بیشتر باعث پیدای آمدن بنای فکری مستحکمی می‌شود و به عنوان ابزاری در خدمت سایر علوم و دانش‌هاست نه ماده و محتوا.

۷۴۲ ۱ منطق نه تنها ما را در تعلیم و تعلم یاری می‌کند تا دچار خطا نشویم بلکه در داد و ستد، فهم معاملات آگهی‌های تجاری، محیط تحصیلی و تحلیل نش瑞ات مختلف نیز به ما کمک می‌رساند.

۷۴۳ ۲ اغلب آگهی‌های تجاری نوعی استدلال هستند که می‌خواهند مخاطب را به این نتیجه برسانند که فلاں کالا را خریداری کند که برای بررسی درستی یا نادرستی آن‌ها به منطق نیازمندیم.

۷۴۴ ۲ منطق ریاضی یکی از شاخه‌های مهم رشته ریاضی به شمار می‌آید نه صرف منطق!

۷۴۵ ۳ به کارگیری علم منطق که به دسته‌بندی و توضیح قواعد ذهن می‌پردازد باعث می‌شود که سریع‌تر و دقیق‌تر بتوانیم عوامل لغزش و خطاهای ذهن را تشخیص دهیم. این اصلی‌ترین علت به کارگیری علم منطق می‌باشد هم‌چنین از استدلال‌آوری و تعریف کردن نه تنها در امور تحصیلی بلکه در «بخشی» از سخنان روزانه‌مان بهره می‌گیریم. (رد گزینه ۴۴)؛ ضمن آن‌که به کارگیری علم منطق برای فهم فلسفه لازم و ضروری است ولی کافی نیست (رد گزینه ۱) و منطق ما را از سایر علوم، بی‌نیاز نمی‌کند (رد گزینه ۲۲)

۷۴۶ ۴ هنگامی که از واقعیت داشتن یا عدم واقعیت یک مفهوم صحبت می‌کنیم، در واقع با تصدیق سروکار داریم. از طریق استدلال می‌توانیم از تصدیق‌های معلوم به شناخت تصدیق‌های مجھول دست یابیم.

۷۴۷ ۳ دو حیطه اصلی منطق، تعریف و استدلال می‌باشد که نه تنها در امور تحصیلی بلکه بخشی از سخنان روزانه ما را تشکیل می‌دهند.

۷۴۸ ۲ در تصدیق اوصافی را به چیزی نسبت یا از آن‌ها سلب می‌کنیم.

۷۴۹ ۳ باهوش بودن مائده ← تصور تصدیق یک جمله خبری است که در آن اوصافی را به چیزی نسبت می‌دهیم یا از آن سلب می‌کنیم نه این‌که خواهش و تمنا کنیم! / شراب حرام است ← تصدیق؛ چون دارای نسبت (فعل) می‌باشد. باقی موارد درست ذکر شده‌اند. بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترشی شام شب: تصور - باهوش بودن مائده: تصور

(۲) نوشتن نمایشنامه: تصور - لطفاً پنجره را بیندید (جمله انشائی)

(۳) بلیت الکترونیکی: تصور - ارسانه مبدع علم منطق می‌باشد: تصدیق

(۴) شراب حرام است: تصدیق - دانش بشری به دو حیطه کلی تقسیم می‌شود: تصدیق

پاسخنامه جامعه‌شناسی ۱۰:

۱۹۷۴ ۲ پیامدهای غیرارادی به اراده افراد انسانی بستگی ندارند. این پیامدها نتیجه طبیعی کنش‌اند. پیامدهای غیرارادی کنش انسان، قطعی است، یعنی حتماً انجام می‌شود. ضمناً واکنش‌ها پیامد ارادی کنش هستند که به اراده شخص مقابل بستگی دارند.

۱۹۷۵ ۱ عاقبت به خیری در نتیجه رزق حلال، پیامد غیرارادی کنش و قطعی است. از آن‌جا که رفتار یا گفتار شخص خوب فاقد آگاهی، اراده و هدف است، چنین کنش‌هایی معنادار نیست. قربانی کردن برای غیرخدا هر چند کنشی آگاهانه است، بر اساس آگاهی صحیح نیست. واکنش در دعوا یک پیامد ارادی و وابسته به اراده افراد است، لذا قطعی نیست. ورزشکاری که به دنبال کسب قهرمانی است هدفی را جست‌وجو می‌کند، اما هدفداری الزاماً نتیجه‌بخش نیست.

۱۹۷۶ ۲ بلند شدن به احترام معلم ← معنادار بودن، تردید شخص بین دو تصمیم ← ارادی بودن، انجام کار به قصد خاص ← هدفدار بودن
۱۹۷۷ ۳ با توجه به این‌که هر کنش آثار و پیامدهایی دارد، انسان پاید در انجام کنش و نتایج آن تأمل کند.

۱۹۷۸ ۳ در انجام هر کاری ابتدا باید به نتیجه و عاقبت آن فکر کرد، زیرا پیامدهای ارادی کنش انسان غیرقطعی است و احتمال انجام شدن یا نشدن دارد.

۱۹۷۹ ۱ پیامدهای غیرارادی نتیجه طبیعی کنش هستند. افزایش ضربان قلب اساساً یک امر غیرارادی و قطعی است و تفاوتی در افزایش این ضربان بر اثر هیجان انتخابی یا غیرانتخابی وجود ندارد.

۱۹۸۰ ۳ کنش اجتماعی می‌تواند نسبت به غریبه یا آشنا باشد و تفاوتی در این مورد وجود ندارد.

۱۹۸۱ ۲ جمع شدن افراد برای مشاهده صحنه تصادف کنش اجتماعی است. بی تفاوت نبودن نسبت به فرد حادثه‌دیده ارزش اجتماعی است. کمک به فرد حادثه‌دیده هنجار اجتماعی است. حضور پلیس در صحنه برای شناسایی مقصّر کنترل اجتماعی است.

۱۹۸۲ ۴ گاهی انسان ظاهرًا در عرصه اجتماعی است اما عملًا در عوالم خویش سیر می‌کند. در این حالت، کنشی که در حضور دیگران ولی بدون توجه به آن‌ها صورت می‌گیرد، کنش اجتماعی محسوب نمی‌شود.

۱۹۸۳ ۲ کنش اجتماعی خردترين پديده اجتماعي است. اين کنش با توجه به دیگران و ويژگي هاي آنها صورت مي گيرد.

۱۹۸۴ ۱ داش آموزان بارعيت حق تقدم وارد کلاس شدند. ← کنش اجتماعی یکی از داش آموزان که بدون صفت و باعجله وارد کلاس شده بود، زمین خورد. پیامد طبیعی کنش اجتماعی ←

بعضی از داش آموزان به او خنده‌ندن. ← پیامد ارادی کنش اجتماعی معلم در مورد عدم رعایت مقررات، مطالبی را به داش آموزان گوشزد کرد. ← جامعه‌پذیری

۱۹۸۵ ۴ یاد گرفتن درس ← طبیعی (غیرارادی) و درونی (ج - ۵) شکست ناشی از تصمیم احساسی ← طبیعی (غیرارادی) و درونی (ج - ۵) قبولی در امتحان ← ارادی و بیرونی (الف) نشاط پس از ورزش ← طبیعی (غیرارادی) و درونی (ج - ۵)

۱۹۶۱ ۴ پسر بر اساس اراده و آگاهی شروع به زبان‌درازی می‌کند. هدفداری کنش در رابطه با پرسش «چرا چنین کاری کرده؟» مطرح می‌شود یکی از ویژگی‌های کنش انسان معناداری است که آن را از فعالیت سایر مخلوقات جدا می‌کند. با توجه به ارادی بودن کنش، فعالیت‌های غیرارادی انسان کنش محسوب نمی‌شوند.

۱۹۶۲ ۲ یاد گرفتن درس‌ها پیامد طبیعی و غیرارادی فعالیت اöst و دادن نمرة قابل قبول توسط معلم، پیامد ارادی کنش اöst که اولی حتمی و قطعی است و به اراده فرد انسانی وابسته نیست و دومی حتمی و قطعی نیست و احتمالی است.

۱۹۶۳ ۲ نظافت جسم و نشاط روح در اثر وضو و خون‌ریزی هنگام تصادف، پیامدهای غیرارادی محسوب می‌شوند.

۱۹۶۴ ۴ اراده و آگاهی ← انجام کنش انسانی، عدم آگاهی ← عدم انجام کنش، درک صحیح معنای یک کنش ← پاسخ‌گویی مناسب به کنش، هدفداری ← پرسیدن چرایی از کنشگران

۱۹۶۵ ۲ بررسی گزینه‌ها: (۱) نادرست - نادرست (۲) نادرست - درست (۳) درست - نادرست (۴) درست - درست

۱۹۶۶ ۳ کنش باید ارادی و هدفدار باشد. پس خنده‌دن به قصد تمسخر نوعی کنش است. اگر انسان آگاهی خود را به کلمات و معانی از دست بدهد، از گفتار باز می‌ماند؛ از این رو فردی که به یک زبان آگاهی ندارد، نمی‌تواند با آن زبان سخن بگوید.

۱۹۶۷ ۲ انجام اختیاری یک کنش نشان‌دهنده ارادی بودن و رعایت ضوابط و تشریفات هنگام انجام یک کنش نشان‌دهنده معناداری آن است.

۱۹۶۸ ۳ کنش انسان ویژگی‌هایی دارد که آن را از فعالیت مخلوقات دیگر تمایز می‌کند. ضمناً کنش همیشه ارادی است.

۱۹۶۹ ۴ پیامدهای غیرارادی کنش انسان، قطعی است؛ یعنی حتماً انجام می‌شود، ولی پیامدهایی که به اراده انسان‌ها وابسته است، احتمالی است؛ یعنی ممکن است انجام بشود یا نشود. آدمیان کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای ارادی و غیرارادی آن انجام می‌دهند. کنش انسان برخلاف فعالیت سایر مخلوقات معنادار است و انسان‌ها با توجه به معانی کنش خود آن را انجام می‌دهند.

۱۹۷۰ ۴ صورت سؤال و این گزینه به پیامدهای غیرارادی کنش اشاره دارند. در بقیه گزینه‌ها پیامدهای غیرارادی کنش مطرح شده است.

۱۹۷۱ ۳ علم به تنگ بودن کفش، بیانگر آگاهانه بودن کنش و تاول زدن پا در اثر پوشیدن کفش تنگ، پیامد طبیعی کنش است.

۱۹۷۲ ۱ مورد اول پیامد غیرارادی، مورد دوم پیامد ارادی و مورد سوم پیامد غیرارادی است.

۱۹۷۳ ۱ تمرکز جزء ویژگی‌های ضروری کنش نیست. پرسش «چرا چنین کردی؟» را می‌توان از هر کنشگری پرسید؛ زیرا فعالیت انسان با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود. ضمناً کنش به اراده انسان وابسته است، یعنی تا اراده و خواست انسان نباشد، انجام نمی‌شود. با توجه به ارادی بودن کنش، فعالیت‌هایی مانند ضربان قلب، گردش خون و بسته شدن ناخودآگاه چشم در مواجهه با خطر کنش محسوب نمی‌شوند.

پاسخنامه تاریخ ۱۰

۱ ویژگی‌هایی که در رابطه با صحت و درستی منابع تاریخی می‌باشد، مربوط به مرحله شناسایی منابع است.

۲ ۲۳۴۰

۳ ۲۳۴۱

۱ ۲۳۴۲

۲ ۲۳۴۳

۴ ۲۳۴۴

۳ ۲۳۴۵

۱ ۲۳۴۶

۲ منابع پژوهش تاریخی از نظر درجه اهمیت و اعتبار به دو دسته تقسیم می‌شوند.

۲ ۲۳۴۷

۱ ۲۳۴۸

۱ ۲۳۴۹

۱ منابع دست اول یا اصلی: به همه آثاری گفته می‌شود که در زمان وقوع حادثه یا نزدیکترین زمان به وقوع آن، نوشته شده‌اند. به عبارت دیگر، نویسنده‌گان این نوع منابع خود ناظر رویدادها بوده‌اند و یا این‌که شرح ماجرا را از شاهدان واقعه شنیده‌اند.

۴ هر وسیله‌ای که از گذشته به جای مانده است به عنوان منبع دست اول محسوب می‌شود.

۲ ۲۳۵۲

۱ ۲۳۵۳

۲ جستجوی شواهد و مدارک تاریخی و تحلیل و تفسیر علتها، آثار و نتایج رویدادها، قوه درک و مهارت اندیشه‌ورزی را افزایش می‌دهد.

۲ ۲۳۵۵

۱ ۲۳۵۶

۲ ۲۳۵۷

۲ ۲۳۵۸

۴ ۲۳۵۹

۲ ۲۳۶۰

۱ ۲۳۶۱

۴ ۲۳۶۲

۳ ۲۳۶۳

۳ انسان در تاریخ نقش اساسی و محوری دارد؛ زمان و مکان دو رکن مهم تاریخ می‌باشد.

۱ ۲۳۶۵

۲ ۲۳۶۶

۴ ۲۳۶۷

۱ ۲۳۶۸

۲ مردمان بین‌النهرین (میان‌رودان) و مصریان باستان، در تنظیم و تدوین گاهشماری پیشگام بودند.

۳ ۲۳۷۰

۳ از آنجایی که سال قمری ۳۵۴ شبانه روز و سال خورشیدی ۳۶۵ و یک چهارم شبانه‌روز است، برای رفع این اختلاف، هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند.

۴ رویدادهای تاریخی دور از دسترس اند و قابل مشاهده نیستند و نمی‌توان آن‌ها را به طور مستقیم درک کرد. بلکه باید با استفاده از شواهد و مدارک آن‌ها را شناخت.

۴ ۲۳۱۴

۱ ۲۳۱۵

۴ ۲۳۱۶

۱ ۲۳۱۷

۲ ۲۳۱۸

۳ ۲۳۱۹

فردی و جمعی انسان‌هاست.

۴ ۲۳۲۰

۲ علت درستی گزینه (۲): زندگی اجتماعی انسان شامل تمامی جنبه‌های فکری، مذهبی، سیاسی، نظامی، اقتصادی و ... می‌شود.

۱ ۲۳۲۲

۲ پس از اختراع خط در حدود ۵ هزار سال پیش، به تدریج توجه انسان به ثبت و نگارش رویدادهای عصر خویش جلب شد.

۲ علت غلط بودن گزینه (۳): حکومت‌های سامانیان و صفاریان، مربوط به دوران باستان ایران نیستند و دوران باستان ایران تا پایان سلسله ساسانیان است.

۴ ۲۳۲۵

۳ ۲۳۲۶

۳ تاریخ‌نگاری در مفهوم کامل آن، از قرن پنجم پیش از میلاد در یونان باستان و با ظهور مورخ بزرگی مانند هرودت که «پدر تاریخ» لقب گرفت، آغاز شد.

۲ ۲۳۲۸

۴ ۲۳۲۹

بررسی گزینه نادرست: پس از هرودت، دیگر نویسنده‌گان یونانی و سپس رومی، راهی را که او آغازکننده آن بود، ادامه دادند و فن تاریخ‌نویسی را تکامل بخشیدند.

۳ ۲۳۳۰

۴ ۲۳۳۱

۴ ۲۳۳۲

تاقرین ۱۹ م. مورخان اغلب به تنظیم، ثبت و نگارش وقایع می‌برداختند و توجه چندانی به بررسی علل، آثار و نتایج رویدادهای تاریخی نداشتند.

۳ ۲۳۳۳

۱ ۲۳۳۴

۳ ۲۳۳۵

به دنبال تحولات فکری و علمی که در دوره رنسانس (قرن ۱۶ تا ۱۸ م.) در اروپا به وقوع پیوست، به تدریج علم تاریخ نیز متحول شد و شیوه نوینی در تاریخ‌نگاری پدید آمد. اساس این شیوه بر سنجش دقیق منابع، استناد به اسناد و مدارک معتبر و دوری از داستان پردازی بود.

۱ ۲۳۳۶

۱ ۲۳۳۷

۲ ۲۳۳۸

۱ ۲۳۳۹

برای انتخاب موضوع پژوهش، معیارهایی باید مورد توجه قرار گیرد، مثلاً موضوع تحقیق تازه باشد و تکراری نباشد. هر پژوهش باید مسئله تازه‌ای را مورد بررسی قرار دهد و حرف و نظر جدیدی را ارائه دهد. موضوع تحقیق همچینین باید دارای اثر و فایده‌ای باشد. علاوه بر این‌ها، محقق باید موضوعی را برگزیند که منابع و اطلاعات کافی در مورد آن موجود باشد.

پاسخنامه جغرافی ۱۰

۱۰۹

- ۲ ۳۲۴۲ عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی به دو گونه است:
۱- نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها - ۲- درک توان‌ها و استفاده از
منابع برای رفع نیازها
- ۱ ۳۲۴۳ تغییر محیط توسط انسان سبب تبدیل محیط طبیعی به محیط
جغرافیایی است.
- ۲ ۳۲۴۴ محیط طبیعی، مجموعه‌ای متعادل است که با ورود انسان
زمینه‌های تغییر در آن فراهم می‌شود.
- ۱ ۳۲۴۵ از تعامل محیط طبیعی و محیط انسانی محیط جغرافیایی
پدید می‌آید.
- ۲ ۳۲۴۶ منظور از دید ترکیبی مطالعه همه‌جانبه و جامع پدیده‌ها با
تمام ویژگی‌های آن در یک مکان است.
- ۲ ۳۲۴۷ زیرا اجزا و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر عمل
می‌کنند.
- ۲ ۳۲۴۸ مطالعه میزان منابع آب شهر ← جغرافیای آب‌ها، تهیه نقشه
شهر ← نقشه‌خوانی
- ۴ ۳۲۴۹ علم جغرافیا با دید همه‌جانبه به بررسی و مطالعه موضوعات
موردنظر می‌پردازد.
- ۴ ۳۲۵۰ جغرافی دانان به صورت ترکیبی و کل‌نگری موضوعات را مورد
بررسی قرار می‌دهند و در این سؤال تنها گزینه‌ای که به صورت ترکیبی مورد
طالعه قرار گرفته است مورد (۴) است.
- ۲ ۳۲۵۱ پراکندگی فضایی پدیده‌ها با سؤال «کجا» به معنای محل
پراکندگی و «چرا» یعنی علت پراکندگی فضایی پدیده‌ها سرو و کار دارد.
- ۳ ۳۲۵۲ «چه چیز؟» در مورد ماهیت یک پدیده سؤال می‌کند.
- ۱ ۳۲۵۳ سؤال «چه کسی» به روابط متقابل انسان و محیط طبیعی می‌پردازد.
- ۱ ۳۲۵۴ «چه چیز» ماهیت هر پدیده را مورد سؤال قرار می‌دهد.
- ۴ ۳۲۵۵ بی‌توجهی به ثبت خاک از جانب انسان‌ها صورت می‌گیرد.
بنابراین سؤال چه کسی صحیح است.
- ۲ ۳۲۵۶ در سؤال «چطور»، سیر تکوین و تحول یک پدیده مورد
بررسی قرار می‌گیرد.
- ۳ ۳۲۵۷ در سؤال «چطور» به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده
- ۳ ۳۲۵۸ می‌پردازد بنابراین در این سؤال کاهش آب دریاچه ارومیه با چطور همخوانی
دارد. در سؤال «چه چیز» ماهیت هر پدیده یا مسئله مورد پرسش است
بنابراین حفر بی‌رویه چاه‌ها در اطراف دریاچه با چه چیز همخوانی دارد.
- ۴ ۳۲۵۹ حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش مرحله چهارم تحقیق و
پژوهش در جغرافیا می‌باشد که مرحله پردازش اطلاعات است.
- ۳ ۳۲۶۰ حس کنجکاوی درباره جهان و مسائل گوناگون آن انسان را وادار به
شناخت ناشناخته‌های می‌کند.
- ۲ ۳۲۶۱ حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش
از مراحل پردازش اطلاعات هستند.

- ۲ ۳۲۶۲ امروزه هدف از مطالعه جغرافیا بهبود زندگی انسان می‌باشد.
- ۳ ۳۲۶۳ مطالعه زیستگاه‌ها، آب و هوا و ... سبب افزایش دانش بشری از
محیط پیرامون خود و سایر مکان‌ها است.
- ۲ ۳۲۶۴ هدف انسان از معلوم ساختن ناشناخته‌های جهان بهبود
وضعیت زندگی خود انسان است.
- ۱ ۳۲۶۵ سد کریت بزرگ‌ترین سد قوسی جهان می‌باشد که در نزدیکی
طبیس در خراسان جنوبی واقع شده است.
- ۴ ۳۲۶۶ واژه جغرافیا اولین بار توسط اراتوستن عنوان شد که وی
جغرافیا را علم مطالعه زمین به عنوان جایگاه انسان می‌داند.
- ۱ ۳۲۶۷ مورد «ب» نادرست است؛ زیرا GEO به معنای زمین و
GRAPHY به معنای ترسیم است. مورد «د» نادرست است؛ زیرا جغرافیا
به انسان کمک می‌کند تا با ویژگی‌های طبیعی و انسانی آشنا شود.
- ۲ ۳۲۶۸ جغرافیا با توجه به یافته‌های دیگر علوم به بررسی همه‌جانبه
پراکندگی پدیده‌ها می‌پردازد.
- ۱ ۳۲۶۹ زیرشاخه‌های اصلی جغرافیای طبیعی عبارتند از: ژئومورفولوژی،
جغرافی خاک‌ها، جغرافیای زیستی، جغرافیای آب‌ها، آب و هوایشناسی
زیرشاخه‌های اصلی جغرافیای انسانی عبارتند از: جغرافیای روستایی، شهری
جمعیت، رفتاری و فرهنگی، سیاسی، تاریخی و اقتصادی.
- ۲ ۳۲۷۰ تاریخ، علوم سیاسی، اقتصاد، انسان‌شناسی، روان‌شناسی و
جامعه‌شناسی، جمعیت‌شناسی، مطالعات شهری، معماری و شهرسازی و
مطالعات روستایی از جغرافیای انسانی بهره‌برداری می‌کنند.
- ۳ ۳۲۷۱ زیرمجموعه‌های علوم و فنون جغرافیایی عبارتند از: سنجش از
راه دور و GIS، نقشه‌کشی، روش‌های کمی در جغرافیا
- ۱ ۳۲۷۲ جغرافیای زیستی از زیرمجموعه‌های جغرافیای طبیعی است.
- ۲ ۳۲۷۳ هندسه زیرمجموعه نقشه‌کشی - علوم فضایی زیرمجموعه
سنجش از دور - آمار و فناوری زیرمجموعه روش‌های کمی در جغرافیا
- ۴ ۳۲۷۴ در جغرافیا از علم زمین‌شناسی در ژئومورفولوژی استفاده
می‌شود و خود آن نیز از زیرمجموعه‌های جغرافیای طبیعی می‌باشد.
- ۲ ۳۲۷۵ جغرافیای اقتصادی به چگونگی معیشت انسان در رابطه با
محیط زندگی‌شان می‌پردازد.
- ۲ ۳۲۷۶ علم آمار در جهت تجربه و تحلیل اطلاعات به جغرافی دان
کمک می‌کند.
- ۲ ۳۲۷۷ مهم‌ترین مفاهیم جغرافیا مکان و روابط متقابل انسان با محیط
است و دو عامل مهم در علم جغرافیا، انسان و محیط می‌باشد.
- ۴ ۳۲۷۸ پدیده‌ها در مکان‌ها به طور مستمر بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند.
- ۱ ۳۲۷۹ در یک مکان پدیده‌ها از یکدیگر تأثیر می‌پذیرند و این موضوع
سبب تغییر شکل مکان‌ها می‌شود.
- ۲ ۳۲۸۰ شکل مربوط به عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی
می‌باشد که به درک انسان از توان محیط برای رفع نیازها می‌انجامد.
- ۲ ۳۲۸۱ هوش و استعداد انسان سبب می‌شود که انسان در جهت
بهره‌مند شدن از محیط استفاده کند.

پاسخنامه فلسفه ۱۱

۱۱۷

۳۵۸۵ ۱ برسی سایر گزینه‌ها:

(۲) قانونمند بودن پاسخ‌ها ذکر نشده است.
 (۳) روش حل مسائل فلسفی تجربی نیست.

(۴) پاسخ فلسفه به حل مسائل فلسفی دقیق است نه تقریبی.

۳۵۸۶ ۲ از همان آغازین روزهای زندگی و حیات فکری انسان، افرادی همیت سوال‌های اساسی را دریافته و با دقت و تأمل فراوان، برای دستیابی به پاسخ صحیح تلاش کردند. نتیجه تلاش آنان شکل گرفتن فلسفه بود.

۳۵۸۷ ۳ فلسفه درباره بنیادی‌ترین و نهایی‌ترین مسئله‌ها و موضوعات جهان و انسان بحث می‌کند و برای حل مسائل فلسفی از روش عقلی و استدلای استفاده می‌شود.

۳۵۸۸ ۴ روش حل مسائل فلسفی و ریاضی از روش فکری استفاده می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اشاره به این دارد که فقط بنیادی‌ترین مسئله‌ها تفاوت فلسفه با دیگر علوم است. علاوه بر بنیادی‌ترین مسئله‌ها، استفاده از روش عقلی و فکری نیز جزء ویرگی‌های فلسفه است.

(۲) سایر موجودات زنده دارای قوه عقل نیستند
 (۴) اولین قدم در تفکر فلسفی، برخود با مسئله است.

۳۵۸۹ ۳ فلسفه در مورد حیات یا مرگ بحث نمی‌کند، بلکه در مورد بنیادی‌ترین و نهایی‌ترین مسائل انسان و جهان بحث می‌کند.

۳۵۹۰ ۴ فلسفه مغرب کلمه فیلوسوفیا به معنای دوستداری دانایی است.
 ۳۵۹۱ ۳ فیلسوف یعنی دوستدار دانش و سقراط اولین کسی است که این واژه را بر سر زبان‌ها انداخت.

۳۵۹۲ ۴ سوفیست‌ها به وکالت و سخنوری اشتغال داشتند و دغدغه آن‌ها پیروزی بر رقیب بود.

۳۵۹۳ ۳ هدف این گروه پیروزی بر رقیب بود و رویه آن‌ها سبب شده بود که برای حقیقت و واقعیت ارزش و اعتباری قائل نباشند و شاید اولین بار فیثاغورس این لطف را به کار برده باشد.

۳۵۹۴ ۲ سقراط به سبب تواضع و فروتنی در برابر دانایی و علم و شاید به خاطر هم‌ردیف نشدن با سوفیست‌ها مایل نبود او را سوഫیست‌ای یا دانشمند بخوانند.

۳۵۹۵ ۳ تلاش‌های پسر برای پاسخ قانونمند به سوال‌های مطرح شده موجب ظهور دانشی به نام فلسفه گشته است. به عبارت دیگر دانش فلسفه عهده‌دار عهده‌دار بررسی قانونمند پرسش‌های ویژه است.

۳۵۹۶ ۴ فلسفه درباره بنیادی‌ترین و نهایی‌ترین مسئله‌ها و موضوعات جهان و انسان بحث می‌کند و همین تفاوت اساسی فلسفه با سایر علوم و دانش‌های است.

۳۵۹۷ ۲ سوال فلسفی باید درباره مسائل بنیادین، چرایی و چیستی امور بوده و دارای پاسخ عقلانی باشد.

۳۵۹۸ ۲ در علم اخلاق می‌توان به این پرسش پاسخ داد که چگونه می‌توان صفتی مانند خودکمی‌بینی را از بین برد؟ این پرسش مربوط به علم اخلاق می‌شود در حالی که پرسش‌های مطرح شده در سایر گزینه‌ها همگی پرسش‌های فلسفی هستند.

۳۵۷۲ ۴ فلسفه درباره بنیادی‌ترین و نهایی‌ترین مسئله‌ها و موضوعات جهان و انسان بحث می‌کند و برای حل مسائل فلسفی از روش عقلی و استدلای استفاده می‌شود.

۳۵۷۳ ۱ انسان از آن هنگامی که به صورت جدی به این پرسش‌ها می‌پردازد و رسیدن به آن‌ها دغدغه خاطر او می‌شود، وارد تفکر فلسفی شده است، حتی اگر کارگر، فیزیکدان یا ... باشد؛ به عبارت دیگر تفکر فلسفی لازمه زندگی هر انسانی است.

۳۵۷۴ ۴ مراحل اندیشه‌ورزی: روبرو شدن با مسئله ← طرح سوال ← تفکر در اندوخته‌ها ← رسیدن به پاسخ ←

۳۵۷۵ ۲ تلاش‌های پسر برای پاسخ قانونمند به سوال‌های طرح شده و بنیادی موجب ظهور فلسفه شد.

۳۵۷۶ ۱ گزینه‌های (۱) و (۳) سوالات علمی و غیربنیادی را مطرح کرده است، اما گزینه‌های (۲) و (۴) اشاره به سوال‌های بنیادی است که موضوعات جهان و انسان را مطرح نموده است.

۳۵۷۷ ۱ تلاش‌های پسر برای پاسخ قانونمند به سوالات ویژه موجب ظهور دانشی به نام فلسفه گشته است. به عبارت دیگر دانش فلسفه عهده‌دار بررسی قانونمند پرسش‌های ویژه است.

۳۵۷۸ ۴ فیلسوف کسی است که به صورت قانونمند و تخصصی به پرسش‌های ویژه می‌پردازد.

۳۵۷۹ ۴ گزینه‌های (۱) و (۲) و (۳) مربوط به دانش فلسفه است و با استفاده از روش عقلی و استدلای می‌توانیم پاسخ آن‌ها را بیابیم، اما گزینه (۴) مربوط به علم شیمی و زیست است و از طریق تجربه و آزمایش حل می‌گردد.

۳۵۸۰ ۲ موارد «الف، ب، د» جزو ویژگی‌های دانش فلسفه است و موارد «ج، ه» مربوط به آثار شیوه زندگی بر پایه فهم فلسفی است.

۳۵۸۱ ۳ پاسخ مسائل فلسفی را نمی‌توان از طریق تجربه به دست آورد ولی تفکر راه درستی است. در گزینه (۳) تجربه شیوه نادرستی برای حل مسائل فلسفی است.

۳۵۸۲ ۲ برسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مسائل فلسفی اصلاً از طریق آزمایش و تجربه قابل حل نیستند
 (۲) درست است که برخی حقایق را با استفاده از حواس، تجربه و آزمایش یا آمار و ارقام می‌توان به دست آورد اما شناخت مسائل فلسفی از این راهها ممکن نیست.

۳۵۸۳ ۱ برای حل مسائل فلسفی و سیر تفکر آن نیازی به داشتن ابزار نیست و حتی نیازی به آزمایش نیست؛ زیرا باید از راه تعقل، تفکر، تجزیه و تحلیل دانسته‌ها به پاسخ برسیم، نه از طریق آزمایش یا نظر دیگران.

۳۵۸۴ ۲ سقراط به دلیل تواضع و فروتنی در برابر دانایی و علم و شاید (دلیل غیر قطعی) هم‌ردیف نشدن با سوفیست‌ها، مایل نبود او را سوഫیست‌ای یا دانشمند بخوانند.

• پاسخنامه روان‌شناسی ۱۱ •

- ۴۴۰۰** ۱ جملاتی که نماد توصیف هستند از ویژگی‌های زیر برخوردار می‌باشند. ۱- قطعی هستند. ۲- جمله خبری هستند.
- جملاتی که نماد تبیین هستند از ویژگی «جملات سؤالی» برخوردار می‌باشند.
- ۴۴۰۱** ۱ با توجه به این‌که به مفاهیم هوش و پیشرفت تحصیلی می‌توان عدد داد و آن‌ها را به تعریف عملیاتی تبدیل کرد، پس پیش‌بینی و کنترل گزینه (۱) از گزینه‌های دیگر راحت‌تر می‌باشد.
- ۴۴۰۲** ۱ از آن‌جا که در علم روان‌شناسی لازم است سایر متغیرهای تأثیرگذار را بشناسیم و کنترل نماییم، پیش‌بینی کردن در این علم از دشواری برخوردار است.
- ۴۴۰۳** ۱ اهداف علم روان‌شناسی عبارتند از: ۱- توصیف - ۲- تبیین - ۳- پیش‌بینی ۴- کنترل و تبیین که به بیان چرایی و علل ایجاد یک پدیده اشاره دارد.
- ۴۴۰۴** ۱ مظور از توصیف، بیان روش و دقیق مفهوم موردنظر می‌باشد. ۲ افراد باهوش در زندگی موفق‌تر هستند، بیان‌گر توصیف رفتار می‌باشد.
- ۴۴۰۵** ۱ با توجه به این‌که پدر علی دنا دارد و وی در رابطه با این اتمبیل تجربه به دست آورده است پس در نظردهی، وی صاحب‌نظر و با صلاحیت می‌باشد.
- ۴۴۰۷** ۲ شیوه شهودی مبتنی بر درک درونی است.
- ۴۴۰۸** ۱ در روش خردگرایانه از روش‌های منطقی برای کسب شناخت استفاده می‌شود و مهم‌ترین ویژگی روش شهودی، شخصی و غیرقابل تعمیم بودن آن است.
- ۴۴۰۹** ۱ فرایند جست‌وجوی با قاعده و منظم برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین، بیان‌گر تعریف روش علمی می‌باشد.
- ۴۴۱۰** ۱ دانشمندان علوم تجربی بیش از حد به یافته‌های خود اعتماد می‌کنند و مبنای دیگر کسب شناخت را نامعتبر می‌دانند.
- ۴۴۱۱** ۱ دانشمندان زمانی که از روش علمی برای بررسی و تحقیق راجع به پدیده‌ای استفاده می‌کنند، به یافته‌های خود در مورد آن پدیده اعتماد افزایی دارند.
- ۴۴۱۲** ۱ مهم‌ترین نقاط تفاوت دانشمند با فرد عادی در برخورد با مسئله در این است که، مواجه دانشمند منظم و قاعده‌مند است.
- ۴۴۱۳** ۱ روش علمی (آزمایشی) مناسب‌ترین روش برای بررسی متغیرهای مؤثر بر یکدیگر می‌باشد و برای بررسی تأثیر «آموش مسئولیت‌پذیری» بر «رفتار جامعه‌پسند» بهتر است از این روش استفاده شود.
- ۴۴۱۴** ۱ روش علمی عبارت است از: «فرایند جست‌وجوی با قاعده و نظام دار برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین»
- باید توجه داشت که در روش علمی به رابطه علت و معلولی (علی) بین پدیده‌ها توجه می‌شود.
- ۴۴۱۵** ۱
- ۴۴۱۶** ۱ منظور از تعریف عملیاتی این است که در روش علمی متغیر موردنظر باید به صورت عینی و دقیق تعریف شود.
- ۴۴۱۷** ۱ تکرار پذیری به معنای رسیدن به جواب یکسان در آزمایش‌های متعدد می‌باشد.

- ۴۳۸۴** ۲ سوال «برای درمان بیماری افسردگی کدام دارو مؤثر می‌باشد؟» در حوزه علم روان‌پژوهشی مورد بررسی قرار می‌گیرد.
- ۴۳۸۵** ۲ هر فردی می‌تواند به پرسش‌هایی که در علم روان‌شناسی مطرح می‌شود، پاسخ دهد اما پاسخ‌های دقیق و معتبر بالرغم می‌باشند.
- ۴۳۸۶** ۲ فرایند به جریان یک عمل اشاره دارد.
- ۴۳۸۷** ۲ نماد، هر چیزی است که جایگزین چیز دیگری می‌شود.
- ۴۳۸۸** ۲ در روان‌شناسی علمی فرایند ایجاد نظریه به ترتیب عبارت است از:
- ۱- مسئله - ۲- فرضیه - ۳- اصول یا قوانین - ۴- نظریه
- ۴۳۸۹** ۲ فرضیه از ویژگی‌های زیر برخوردار می‌باشد:
- ۱- جمله خبری می‌باشد.
- ۲- از یک سو در پاسخ به سوال می‌آید و از سوی دیگر نتایج آن احتمالاً پرسش‌هایی را به دنبال می‌آورد.
- ۳- خردمندانه بودن فرضیه یعنی پاسخ به سوال بر اساس حدس و گمان نمی‌باشد و بر اساس روش‌های تجربی متناسب با موضوع انتخاب می‌شود.
- ۴۳۹۱** ۱ روند تکاملی بیان‌های علمی به شکل زیر می‌باشد:
- ۱- مسئله - ۲- فرضیه - ۳- اصل یا قانون - ۴- نظریه
- ۴۳۹۲** ۱ سلسله مرانب ایجاد نظریه: مسئله، فرضیه، اصل یا قانون، نظریه خردمندانه بودن به این معنای می‌باشد که فرضیه بر اساس حدس و گمان نمی‌باشد.
- ۴۳۹۳** ۱ فرضیه جمله‌ای خبری است که به صورت خردمندانه در پاسخ به سوال یا مسئله طرح می‌شود. باید توجه داشت که رابطه بین مسئله و فرضیه، رابطه دوسویه است؛ بنابراین فرضیه می‌تواند از یکسو در پاسخ به سوال بباید و از سویی دیگر نباید و بررسی آن پرسش‌هایی را به دنبال داشته باشد. مثال مطرح شده در سوال بیان‌گر مفهوم فرضیه می‌باشد، چراکه حایز ویژگی‌های ذکر شده می‌باشد.
- ۴۳۹۴** ۱ فرضیه ادعایی است درباره پدیده‌های عالم که می‌خواهد پدیده‌ای را بر اساس روش علمی اثبات کند. فرضیه خردمندانه است، یعنی بر اساس حدس و گمان نیست.
- ۴۳۹۵** ۱ مسئله هر بیان استفهامی می‌باشد که مسئله‌ای را مطرح می‌نماید.
- ۴۳۹۶** ۱ نظریه‌ها با ترکیب اصول و قوانین مختلف به دست می‌آیند.
- ۴۳۹۷** ۱ نظریه‌های علمی از دو سطح صوری و تجربی برخوردار می‌باشند. سطح صوری، ساختار ظاهری و نحوه نوشتگان نظریه را بیان می‌کند. سطح تجربی، به آزمون پذیر بودن نظریه اشاره دارد.
- ۴۳۹۸** ۱ در علوم تجربی با کمک مشاهده و سایر روش‌های دقیق، رابطه بین پدیده‌های طبیعی بررسی می‌شود.
- ۴۳۹۹** ۱ منظور از توصیف، بیان دقیق و روش مفهوم موردنظر است و واژه تبیین، به بیان چرایی آن پدیده اشاره دارد. در روان‌شناسی تجربی سعی می‌شود مهم‌ترین علل بروز پدیده، مطالعه شود. وجود بسیاری از پدیده‌های روان‌شناسی تابع علتهای زیادی است. روان‌شناسی در مقایسه با سایر علوم تجربی، در توصیف و تبیین پدیده‌ها با دشواری‌های زیادی روبه‌رو است. مهم‌ترین دلیل این دشواری این است که پدیده‌های روان‌شناسی تحت تأثیر علتهای زیادی هستند.

• پاسخ‌نامه جامعه‌شناسی ۱۱ •

۱۵۵

۱ ۴۸۴۷ - وقتی فردی درباره مسئله خاصی می‌اندیشد ← محدوده

فردی و ذهنی

- شیوه زندگی اجتماعی انسان را شکل می‌دهد ← فرهنگ

- هنگامی که اندیشه خود را به صورت گفتار یا نوشتار بیان می‌کنیم ← محدوده اجتماعی و فرهنگی

۱ ۴۸۴۸ وقتی فردی درباره موضوعی خاص می‌اندیشد، در محدوده

فردی و ذهنی خود قرار دارد ولی هنگامی که اندیشه‌اش را به صورت گفته یا نوشتہ بیان می‌کند یا بر اساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار می‌کند، به جهان فرهنگی وارد می‌شود.

۱ ۴۸۴۹ - هر فرهنگی نوعی خاص از عقاید و خصوصیات ذهنی را در

افراد پدید می‌آورد به همان نوع اجازه ظهور و بروز می‌دهد.

- فرهنگ محصول آگاهی و عمل مشترک انسان است.

۳ ۴۸۵۰

۱ ۴۸۵۱ جهان تکوینی مستقل از خواست و اراده انسان است.

دیدگاه اول ← جهان طبیعت را محدود به طبیعت و مقدم بر جهان ذهنی و فرهنگی می‌داند.

دیدگاه سوم ← نگاه قرآن است و به تعامل جهان تکوینی و جهان ذهنی و جهان فرهنگی اشاره دارد.

۱ ۴۸۵۲

جهان تکوینی = محدود به طبیعت / پیامد ← سه جهان داریم:

ذهنی

فرهنگی

طبیعت
تکوینی (از دیدگاه اسلام)
فراطبیعت

۲ ۴۸۵۳ جهان فرهنگی بخشی از جهان انسانی است، از بخش اجتماعی

جهان انسانی با عنوان جهان فرهنگی و از بخش فردی آن با عنوان جهان ذهنی تعبیر می‌کنند و بدین ترتیب جهان فرهنگی در برابر جهان ذهنی قرار داده می‌شود.

۴ ۴۸۵۴ اشاره به دیدگاه سوم دارد.

دیدگاه سوم = دیدگاه قرآن ← در این دیدگاه جهان تکوینی فراتر از جهان طبیعی است و دو بخش طبیعی و فوق طبیعی را شامل می‌شود و جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی را مهم و در تعامل با یکدیگر می‌داند.

جهان تکوینی بر اساس اراده و مشیت الهی رفتاری حکیمانه با افراد و جوامع انسانی دارد. در این دیدگاه برای فرهنگ و جامعه جایگاه ویژه‌ای قائل است و از زندگی و مرگ امته‌ها سخن می‌گوید. جهان فردی اشخاص را نادیده

نمی‌گیرد و بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه تأکید می‌کند.

۳ ۴۸۵۵ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) درست - درست (۲) درست - نادرست (۳) درست - درست

۳ ۴۸۳۷

- پاسخ متفاوت به پرسش‌های هستی‌شناسی، معرفت‌شناسی و انسان‌شناسی ← باورها، اعتقادها و عقاید (جهان‌های مختلف فرهنگی) متفاوتی را ایجاد می‌کند.

- معرفت‌شناسی ← طرح کردن پرسش‌هایی از قبیل این‌که آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟

۳ ۴۸۳۹

- جهان انسانی به دو بخش فردی و اجتماعی تقسیم می‌شود.
- محصول زندگی انسانی است.

- ارزش‌ها و عقاید، روح و شالوده فرهنگ‌ها هستند.

- پرسش هستی‌شناسی ← به پرسش‌هایی از این قبیل: آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟

۲ ۴۸۴۰ - هر چه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید ← مربوط به جهان انسانی است.

- بخش فردی = بخش ذهنی ← ابعاد ذهنی، اخلاقی و روانی انسان‌ها به این بخش تعلق دارد.

- در هستی‌شناسی پرسش‌هایی از قبیل این‌که «آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود یا نه؟»، مطرح می‌شود.

۳ ۴۸۴۱ - هر جهان فرهنگی نوعی خاص از عقاید و خصوصیات ذهنی را در در افراد پدید می‌آورد، نه هر جهان ذهنی.

۱ ۴۸۴۲ بررسی عبارات نادرست: ارزش‌ها، عقاید و باورها ← روح و شالوده فرهنگ است.

- ارزش‌ها، عقاید و باورها ← پاسخ به پرسش‌های اساسی فرهنگ را می‌دهند.

۱ ۴۸۴۳ - جهان ذهنی یا بخش فردی جهان انسانی ← ابعاد اخلاقی، روانی و ذهنی با دیگران شریک نیستیم

- محصول زندگی انسان است.

- جهان انسانی ← هر چه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید.

۱ ۴۸۴۴ - هر آن چه که با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید مربوط به جهان انسانی می‌شود.

- پاسخ‌های متفاوت به پرسش‌های بنیادین منجر به شکل‌گیری جهان‌های فرهنگی مختلف می‌شود،

- از دیدگاه متفکران اسلامی، جهان تکوینی به دو بخش طبیعی و فوق طبیعی تقسیم می‌شود.

- جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است.

۱ ۴۸۴۵ بررسی سایر گزینه‌ها: (۲) درست - درست - درست - درست - درست (۴) نادرست - نادرست

۱ ۴۸۴۶ فرهنگ ← شیوه زندگی انسان‌ها را شکل می‌دهد و خود نیز محصول آگاهی مشترک است.

- بخش ذهنی، اخلاقی و روانی ← جهان ذهنی جهان انسانی

- هویت فرهنگی ← بخش اجتماعی جهان انسانی

پاسخنامه تاریخ ۱۱

۵۳۱۶ ۲ تاریخ علمی یک تاریخ عمومی است. تاریخ رویان یک تاریخ محلی است.

۵۳۳۳

۵۳۳۴

۵۳۳۵

۵۳۳۶

۵۳۳۷

۵۳۳۸

۵۳۳۹

۵۳۴۰

۵۳۴۱

۵۳۱۷ ۲ تاریخ زندگی پیامبران معمولاً در تاریخ‌های عمومی آورده شده است.

۵۳۱۸ ۱ سروdon منظومه‌های حماسی و تاریخی که در ایران پیشینه دیرینه‌ای داشت از دوره مغلولان رواج و رونق بسیاری یافت.

۵۳۱۹ ۱ «ظفرنامه» و «شاه اسماعیل نامه» از نمونه‌های تاریخ‌های منظوم هستند.

۵۳۲۰ ۱ سفرنامه‌ها اطلاعات مفیدی از زندگی اجتماعی مردم ایران را به کنند که در دیگر منابع کمتر دیده می‌شوند.

۵۳۲۱ ۱ شاردن، جواهرفروش فرانسوی و پیترو دلاواله ایتالیایی در عصر صفوی به ایران آمدند.

۵۳۲۲ ۱ سفرنامه‌ها صرفاً به مسائل انسانی طبیعی یا دوران باستان نمی‌پردازن.

۵۳۲۳ ۱ انوری، شاعر دوره سلجوقی در قصيدة نامه اهل خراسان، به خوبی اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی زمان خود را نقد کرده است.

۵۳۲۴ ۱ کتاب‌های سیاست‌نامه‌ای حاوی موضوعاتی درباره شیوه کشورداری و مناسبات حکومت و مردم‌اند. این آثار اطلاعات سودمندی در

۵۳۲۵ ۱ خصوص چگونگی اداره کشور و تشکیلات و نهادهای اداری، اقتصادی، نظامی و فرهنگی ارائه می‌دهند.

۵۳۲۶ ۱ گرینه (۲) در رابطه با تاریخ عمومی است. کتاب جامع التواریخ از مهم‌ترین منابع تاریخ‌نگاری سبک عمومی است.

۵۳۲۷ ۱ تاریخ بیهقی جزو تاریخ‌های سلسله‌ای است.

۵۳۲۸ ۱ یکی دیگر از گونه‌های تاریخ‌نگاری که در دوره اسلامی در ایران رواج یافته تاریخ‌های سلسله‌ای بود.

۵۳۲۹ ۱ کتاب فارسنامه از جمله کتاب‌های تاریخ محلی است. تاریخ بیهقی در رابطه با سلسله غزنویان است. مؤلف کتاب تاریخ عالم آرای عباسی، اسکندر بیک ترکمان است.

۵۳۲۰ ۲ مورخان برای تحلیل و تفسیر رویدادها از منابع گوناگون استفاده می‌کنند. تاریخ، علمی متکی به روش و قواعد خاص خود است و برای بررسی و تحلیل گذشته از دو منبع اصلی، استفاده می‌کنند: ۱) منابع غیرنوشتاری (۲) منابع و نوشتاری

۱۷۲

۵۳۲۱ ۲ محوطه‌ها، آثار و بناهای تاریخی مانند میدان نقش جهان، مسجد گوهرشاد و به طور کلی آثار ساختمانی و معماری نظری کاخ‌ها، کاروان‌سراهای قلعه‌ها و برج‌ها، زیارتگاه‌ها و ... از مهم‌ترین منابع و مراجع پژوهشی درباره گذشته‌های دور و نزدیک محسوب می‌شوند - سفرنامه‌ها جزو آثار مکتوب (نوشتاری) به حساب می‌آیند.

۵۳۲۲ ۱ زیرا به درک اوضاع اقتصادی، سیاسی و نظامی دوران گذشته کمک می‌کند.

۵۳۲۳ ۱ انواع پوشاك، جواهرات، ابزارهای کشاورزی، ظروف، وسایل هنری، جنگ افزارها، وسایل خانگی در مجموع تمام دست‌ساخته‌های انسانی بازمانده از گذشته‌گواه روشی بر نوع فرهنگ و طرز تفکر و چگونگی عقاید و آداب و رسوم پیشینیان ما هستند.

۵۳۲۴ ۱ تاریخ‌نگاری عمومی یکی از شاخه‌های تاریخ‌نگاری در ایران است که از قرن سوم هجری قمری آغاز و تا اواخر عصر قاجار تداوم یافت.

۵۳۲۵ ۱ از مهم‌ترین و مشهورترین تاریخ‌های عمومی می‌توان به تاریخ طبری تألیف محمدبن جریر طبری اشاره کرد. تاریخ روضة الصفا فی سیرة الانبیاء و الملوك و الخلفاء تألیف محمدبن خاوند شاه معروف به میرخواند نیز از مهم‌ترین و مشهورترین تاریخ‌های عمومی به زبان فارسی است.

۵۳۲۶

۵۳۲۷

۵۳۲۸

۵۳۲۹

۵۳۲۶

۵۳۲۷

۵۳۲۸

۵۳۲۹

۵۳۲۶

۵۳۲۷

۵۳۲۸

۵۳۲۹

۵۳۲۶

۵۳۲۷

۵۳۲۸

۵۳۲۹

۵۳۲۶

۵۳۲۷

۵۳۲۸

۵۳۲۹

۵۳۲۶

پاسخ‌نامه جغرافیا ۱۱

- ۶۳۱۶** ۲ در ارتباط با مطالعه ناحیه، جغرافی دانها به شباهت‌ها و تفاوت‌های مکان‌ها توجه دارند.
- ۶۳۱۷** ۱ به محل‌هایی که ویژگی‌های مشابه دارند، ناحیه گفته می‌شود که میان اجزای آن پیوستگی و هماهنگی وجود دارد.
- ۶۳۱۸** ۱ ناحیه بخشی از سطح زمین است که ویژگی‌های جغرافیایی خاص و مشابهی دارد و با بخش‌های مجاور خود متفاوت است.
- ۶۳۱۹** ۲ یکی از تفاوت‌های نواحی با یکدیگر، تفاوت نواحی مجاور با یکدیگر است نه تشابه و ویژگی اصلی هر ناحیه وحدت و همگونی نسبی عناصر است.
- ۶۳۲۰** ۳ از گذشته تاکنون جغرافی دانها زمین را به واحدهای تقسیم می‌کنند که دارای وحدت، تجانس و همگونی باشند.
- ۶۳۲۱** ۲ جغرافی دانها به دنبال وحدت یابی میان عناصر مکان‌ها نیستند، بلکه با توجه به تفاوت‌ها ناحیه‌بندی می‌کنند.
- ۶۳۲۲** ۱ ویژگی ناحیه‌بندی تفاوت هر واحد با واحدهای مجاور است که بر اساس طرز تفکر جغرافی دان و شیوه کار او می‌باشد.
- ۶۳۲۳** ۲ معیارهای جغرافی دان برای تعیین یک ناحیه عوامل طبیعی و عوامل انسانی است و یک ناحیه را بر روی نقشه نمایش می‌دهند.
- ۶۳۲۴** ۴ توزیع فصلی بارش - میانگین بارندگی سالانه - بالاترین میزان بارش روزانه از ویژگی‌های عدمه بارش هستند.
- ۶۳۲۵** ۳ ایران به شش ناحیه بارشی (۱- خزر غربی -۲- خزر شرقی -۳- کردستان -۴- آذربایجان و زاگرس ۵- خراسان شمالی -۶- داخلی) تقسیم شده است که بیشترین بارش در ناحیه خزری غربی و کمترین باران مربوط به ناحیه داخلی می‌باشد.
- ۶۳۲۶** ۴ ناحیه داخلی ایران بیشترین بارندگی اش را در فصل زمستان دارد و ایستگاه اهواز و ابرانشهر نیز مربوط به ناحیه داخلی هستند.
- ۶۳۲۷** ۴ میانگین سالانه بارش در ناحیه خزری شرقی و کردستان ۵۳۹ میلی‌متر است و کمترین میزان بارندگی در ایران مربوط به ناحیه داخلی با ۱۵۴ میلی‌متر است و بیشترین میزان بارندگی مربوط به ناحیه خزری غربی با ۱۲۶۱ میلی‌متر است و ایستگاه رامسر مربوط به خزر غربی است.
- ۶۳۲۸** ۱ در کانادا خاک ناحیه توندر، کراپزوول (خاک یخ بسته) است و خاک حاصلخیز و غنی از مواد آلی و ریشه علفزارها، چربنوزیوم است.
- ۶۳۲۹** ۲ خاک از ملاک‌های طبیعی ناحیه‌بندی است، اما جمعیت از عوامل انسانی ناحیه‌بندی محسوب می‌شود.
- ۶۳۳۰** ۴ زیست بوم جزء نواحی طبیعی است که پوشش گیاهی و زندگی جانوری خاصی دارند.
- ۶۳۳۱** ۱ رنگ پوست و مو از معیارهای انسانی ناحیه‌بندی نیست.
- ۶۳۳۲** ۴ آشور از اقوام افغان محسوب نمی‌شود.
- ۶۳۳۳** ۴ به ترتیب قوم هزاره در مركز، ترکمن در شمال و شمال شرقی و تاجیک در شمال غربی افغانستان ساکن هستند.
- ۶۳۳۴** ۲ زبان‌های مردم سوئیس غالباً آلمانی، فرانسه، ایتالیایی و رمانش است که از میان این زبان‌ها بیشتر مردم به آلمانی صحبت می‌کنند.

پاسخنامه فلسفه ۱۲

۶۸۵۳ ۱ زیادت وجود بر ماهیت امری ذهنی می‌باشد. چراکه در خارج،

یک نوع داریم که حاصل اجتماع وجود و ماهیت می‌باشد.

۶۸۵۴ ۲ انسان وجود دارد ← انسان دارنده وجود است. ← بنابراین موضوع محصول نسبت نسبت می‌دهیم.

۶۸۵۵ ۳ مفاهیمی که در جایگاه محمول قضاای حقیقی می‌نشینند، وجود نام دارد که در ذهن مغایر با ماهیت می‌باشد، اما در خارج (عالم عینی) متعدد با آن می‌باشند.

۶۸۵۶ ۴ مصداق ما در خارج دارای وجود و ماهیت متعدد در ذهن، دارای وجود و ماهیت مغایر می‌باشد.

۶۸۵۷ ۱ علت وجود اصل مغایرت وجود و ماهیت: اگر این دو مغایرت نداشته باشند صرف شناخت هر ماهیتی باید وجود آن را تصدیق کرد.

۶۸۵۸ ۲ فلاسفه غرب از طریق ابن سینا با فلسفه ارسطوی آشنا شدند. عینیت (یکسانی) وجود و ماهیت مردود است ولی زیادت (مغایرت) آنها مقبول است.

۶۸۵۹ ۲ موضوع فلسفه هستی یا وجودشناسی است که از آن به مابعدالطبیعه یاد می‌شود. قابل ذکر است که مابعدالطبیعه با ماوراءالطبیعه تفاوت دارد.

۶۸۶۰ ۲ نکته: وجود همان هستی و وجودشناسی مابعدالطبیعه است و ماهیت همان چیستی می‌باشد.

۶۸۶۱ ۱ موضوع فلسفه وجود است و مسائل پیرامون آن را بررسی می‌کند. مابعدالطبیعه فقط موجودات را نظر بودن بررسی می‌کند نه چگونه بودن.

۶۸۶۲ ۳ معرفت‌شناسی درباره حقیقت علم بحث می‌کند و بخشی از وجودشناسی به معنای عام است.

۶۸۶۳ ۲ مباحث اصلی پیرامون وجود عبارت است از: رابطه هستی و چیستی، جهان ممکنات، مفاهیم امکان و ضرورت و امتناع، علت و معلول و رابطه علیت در جهان.

۶۸۶۴ ۲ یکی از مباحث اولیه فلسفه تعیین نسبت دو مفهوم هستی و چیستی می‌باشد. دو مفهوم هستی و چیستی هم در کنار هم به کار می‌روند نه در مقابل هم.

۶۸۶۵ ۲ پدیده‌هایی که ماهیت دارند اما وجود ندارند، معمولاً اموری خیالی هستند و از ذهن شاعر یا نویسنده نشأت گرفته‌اند مثل غول - دیوب - ققنوس - سیمرغ - سراب و ...

۶۸۶۶ ۲ عامل اشتراک ← وجود (هستی) عامل تمایز ← ماهیت (چیستی)

۶۸۶۷ ۳ بررسی سایر گزینه‌های:

بیت گزینه (۱) مرتبط با جمله نیست. (رد گزینه ۱)

ماهیت همه پدیده‌ها با وجود آنها در ذهن ما مغایر است. (رد گزینه ۲) مثال گزینه (۴) برعكس است، یعنی ما به ماهیت ققنوس آگاهیم ولی وجود آن، اثبات نشده است. (رد گزینه ۴)

۶۸۴۳ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

الف) افاد به محض برخورد با چیزی به وجود آن پی می‌برند، نه به ماهیت آن. ب) گسترش بحث «مغایرت وجود و ماهیت» موجب مناقشات فراوانی در اروپا شد.

۶۸۴۴ ۳ در این گزینه «حمل» نیاز به دلیل ندارد. نکته: مفهوم سیمرغ را فرض کنید: اگر وجود عین ماهیت باشد و بالعکس باید صرف تصور ماهیت سیمرغ برای آن قائل به وجود باشیم. حال آن‌که می‌دانیم سیمرغ وجود خارجی ندارد. بنابراین عبارت گزینه (۴) درست است.

۶۸۴۵ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هستی و چیستی دو جنبه یک چیزند و به این معنا نیست که آن‌ها دو جزء از یک چیزند و با هم ترکیب شده‌اند.

(۲) وجه مشترک تمام موجودات، همان موجود بودن می‌باشد و نمی‌توان گفت موجودات وجه مشترک ندارند.

(۳) انسان می‌خواهد از چیستی موجودات آگاه بشود، هر چند این آگاهی کامل نباشد.

۶۸۴۶ ۱

۶۸۴۷ ۳ بررسی گزینه‌ها:

تمام ابیات اشاره به صرف آفرینش (هستی) موجودات دارند. مفهوم بیت اول هم همان آفرینش می‌باشد، چراکه قدمًا معتقد بودند تمام آفرینش از یک نقطه و سبیس یک خط به وجود آمده است.

در گزینه (۳) شاعر با تشبیه‌ی که میان سنگ و سیدل برقرار کرده می‌خواهد ویزگی این نوع انسان‌ها را به ما نشان دهد که پنده‌پر نیستند. ← اوردن ویزگی، اشاره دقیقی به ماهیت و چیستی دارد.

۶۸۴۸ ۱ موضوع دانش فلسفه، وجود و مسائل پیرامون وجود است. شاعر ضمن اشاره به خطرات راه، به دنبال منصرف کردن مخاطب از جستجو درباره عالم وجود (موضوع دانش فلسفه) می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه‌های (۲) و (۳) صحبت از انتخاب اشتیاه هدف یا کوششی انجام ندادن برای آن است. در گزینه (۴) ارتباط معنایی با صورت سوال وجود ندارد.

۶۸۴۹ ۲ انسان در مواجه با هر چیزی، به هر دو جنبه آن (وجود و ماهیت) توجه می‌کند.

۶۸۵۰ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بین مرغ آتش‌خوار و وجود یک رابطه امکانی برقرار است.

(یعنی مفهوم اول، می‌تواند موجود باشد یا نباشد)

(۲) برعكس این عبارت صدق می‌کند.

(۴) آکوئیناس، نفی‌کننده جدایی وجود ماهیت نیست، بلکه خود معتقد به مفارقت وجود و ماهیت می‌باشد.

در گزینه (۱) و (۲) صرفاً به وجود خدا و آفریننده اشاره شده است.

۶۸۵۱ ۴ ۲ یکی از اساسی‌ترین عقاید فلسفه در تفکر اسلامی، فرق وجود

و ماهیت می‌باشد. آکوئیناس که با فلسفه ابن سینا آشنا بود این نظر را در اروپا گسترش داد و موجب مناقشات فراوان شد.

پاسخنامه جامعه‌شناسی ۱۲:

۷۸۵۸ ۴ جهان‌های اجتماعی مختلف بر اساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند؛ مثلاً جهان متعدد، بر اساس هویت دنیوی خود، فقط علم تجربی را دانش علمی می‌دانست و علوم عقلانی و وحیانی را علم محسوب نمی‌کرد. اگر چنین رویکردی به جوامع دیگر که علاوه‌بر علم تجربی، علوم عقلانی و وحیانی را نیز معتبر می‌دانند، سروایت کند در ذخیره دانش آن جوامع تعارضاتی پیدید می‌آید. در چنین شرایطی، ارتباط دو سویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود و دانش علمی از رشد و رونق لازم بازمی‌ماند.

۷۸۵۹ ۱ - تعارضی که در ذخیره دانشی جوامع پیدید می‌آید ← ارتباط دو سویه دانش عمومی و علمی گستته می‌شود.

- روش تجربی در جوامعی که روش‌های عقلانی و وحیانی را معتبر می‌دانند رسوخ کند ← تعارضاتی را در ذخیره دانشی آن جوامع پیدید می‌آورد.

- دانش عمومی یا دانش زندگی زمینه‌لازم برای گسترش و توسعه دانش علمی به وجود می‌آورد.

۷۸۶۰ ۱ - ورود به جهان اجتماعی جدید باعث می‌شود ←

شریک شدن با دیگران در مجموعه‌ای از شناخت‌ها

ایجاد مسائل و مشکلاتی در شناخت عمومی

- پیدایش تعارض بین دانش عمومی و دانش علمی زمانی اتفاق می‌افتد ← ورود دانش جدید به دانش علمی

- در اغلب موارد از اهمیت دانش عمومی غافل هستیم و بدون اندیشیدن از آن استفاده می‌کنیم.

۷۸۶۱ ۴ تلاش‌های علمی عالمان به تدریج به ذخیره دانش علمی جامعه می‌افزاید و نیز دانش عمومی را غنی تر می‌کند.

۷۸۶۲ ۴ بررسی عبارت نادرست: (الف) تلاش عالمان به تدریج بر ذخیره دانش علمی جامعه می‌افزاید و دانش عمومی را غنی تر می‌کند.

۷۸۶۳ ۲ دانش علمی ← به دنبال بررسی آسیب‌ها و اشکالات شناخت عمومی است. دانش عمومی ← گستره‌ترین بخش ذخیره دانشی ماست.

۷۸۶۴ ۳ (ب) به دنبال کشف واقعیت هست.

ج) در گشودن مژده‌های دانش علمی به روی جهانیان مشارکت داشته باشد.

۷۸۶۵ ۴ علوم انسانی و علوم اجتماعی را فقط در صورتی که از روش تجربی استفاده کنند، علم تلقی می‌کردند.

۷۸۶۶ ۴ در این رویکرد، دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی اجتماعی است و از راه جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی به دست می‌آید و دانش علمی مستقل از دانش عمومی و هیچ ارتباطی با هم ندارند و دانش علمی محدود به روش غربی می‌شود و با علوم فراتجربی (وحیانی و عقلانی) ارتباط ندارد.

۷۸۶۷ ۴ بررسی گزینه‌ها.

(۱) نادرست - درست - درست - نادرست

(۲) درست - درست - نادرست

(۳) بررسی گزینه‌ها.

۷۸۶۸ ۲ درست - درست - نادرست

۷۸۶۹ ۳ همه کنش‌های اجتماعی انسان با آگاهی و دانش عمومی صورت می‌گیرد.

۷۸۴۹ ۲ کنش‌های روزمره از قبیل خرید و احوالپرسی و ... کنش‌هایی هستند که با آگاهی و با استفاده از دانش عمومی یا دانش حاصل از زندگی صورت می‌گیرد، ولی از اهمیت و نقش آن غافل هستیم و همچنین ما درباره دانش عمومی کمتر می‌اندیشیم؛ بیشتر از آن استفاده می‌کنیم.

۷۸۵۰ ۳

مفاهیم	توضیحات
ذخیره دانشی	هر آن‌چه فرد بر اساس تجربه‌های فردی و اجتماعی و ... می‌آموزد.
دانش عمومی	مجموعه آگاهی و دانشی که با دیگران سهیم هستیم.
دانش علمی	به دنبال حل مشکلات زندگی است.

۷۸۵۱ ۲ دانش عمومی، گستره‌ترین بخش از ذخیره دانشی یا ذخیره آگاهی ما را شکل می‌دهد و همان دانش حاصل از زندگی است.

۷۸۵۲ ۲ دانش عمومی: مجموعه آگاهی و دانش‌هایی که در آن‌ها با دیگران سهیم و شریک هستیم.

ذخیره دانشی: هر فرد، گروه، قوم و امتی از تجربیاتی برخوردار است که راهنمای زندگی آن‌ها است.

دانش علمی: قدرت حراست و دفاع از حقایق موجود برای شناخت عمومی را برای ما فراهم می‌کند.

۷۸۵۳ ۲ بررسی عبارات نادرست:

۲) دانش عمومی دانشی است که بیشتر از آن استفاده می‌کنیم و با آگاهی صورت می‌گیرد و کمتر درباره آن می‌اندیشیم و از اهمیت نقش آن غافل هستیم.

۳) دانش عمومی، مجموعه‌ای از آگاهی‌ها و دانش‌هایی است که با دیگران سهیم هستیم نه دانش علمی.

بررسی گزینه‌ها: ۱) درست - درست ۲) درست - نادرست ۳) نادرست - درست ۴) درست - درست

۷۸۵۴ ۲ دانش عمومی یا دانش حاصل از زندگی در تعامل با دیگران حاصل می‌شود.

۷۸۵۵ ۲ (الف) نادرست است ← دانش عمومی گستره‌ترین بخش ذخیره دانشی است.

ب) نادرست است ← جامعه و فرهنگ، دانش عمومی یا دانش زندگی را در اختیار ما قرار می‌دهند.

۷۸۵۶ ۳ اعضای جامعه برای حل این تعارض، تلاش می‌کنند. حل تعارض، گاه با دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانش به نفع بخشی دیگر و گاه با طرح ایده‌های جدید ایجاد می‌شود.

۷۸۵۷ ۲ دانش عمومی بخشی از ذخیره دانشی است که برای انسان مثل هو می‌ماند و بدون آن زندگی دچار مشکل می‌شود - پیدایش تعارضاتی میان دانش عمومی و دانش علمی باعث می‌شود که از بخشی از ذخیره دانش به نفع دیگری دست برداشته شود. اندیشه در مسائل دانش عمومی باعث به وجود آمدن دانش علمی می‌شود.

پاسخنامه تاریخ ۱۲

۲۴۹

۸۱۵۳ بررسی سایر گزینه‌ها: ۱) امیرکبیر در حمام فین کاشان کشته شد. ۲) امیرکبیر به دستور ناصرالدین شاه کشته شد. ۳) حاج ابراهیم کلانتر صدراعظم تحملی شاه بود و او سال‌ها قبل از امیر کشته شده بود.

۸۱۵۷ تاریخ‌نگاران جدید تلاش می‌کردند از نتایج تحقیقات علومی چون باستان‌شناسی، زبان‌شناسی، جغرافیا، جامعه‌شناسی و اسطوره‌شناسی در مطالعه تاریخ بهره‌مند شوند.

۸۱۵۹ بررسی گزینه‌ها: ۱) در تاریخ‌نگاری معاصر، مورخ وقایع را شرح و تفسیر می‌کند. ۲) در تاریخ‌نویسی سنتی تنها به پادشاه و دربار پرداخته می‌شد.

۸۱۶۴ بررسی سایر گزینه‌ها: ۱) حسن پیرنیا: سیاستمدار، تاریخ‌نگار و مؤلف تاریخ ایران باستان در سه جلد (۲) عباس اقبال آشتیانی ادیب، مورخ، استاد دانشگاه و نویسنده آثاری مانند تاریخ مفصل ایران از صدر اسلام تا انقلاب قاجاریه، تاریخ مغول و خاندان نوبختی (۳) نصرالله فلسفی: مورخ، ادیب، مترجم و نویسنده آثاری چون تأثیف زندگانی شاه عباس اول در پنج جلد

۸۱۶۵ بررسی سایر گزینه‌ها: ۱) تاریخ مشروطه ایران اثر احمد کسری است. ۲) زندگانی شاه عباس اول اثر نصرالله فلسفی است. ۳) تاریخ کرمان اثر محمد ابراهیم باستانی پاریزی است.

۸۱۶۶ بررسی گزینه‌ها: ۱) بنها، کاخ‌ها و آرامگاه‌ها جزو منابع غیرمنقول می‌باشند. ۳) تقسیم‌بندی حقیقی و حقوقی نادرست است.

۸۱۶۸ بررسی سایر گزینه‌ها: ۱) تاریخ کامل ایران نوشته سرجان ملک است. ۲) تاریخ منتظم ناصری نوشته محمد حسن خان اعتمادالسلطنه است. تاریخ ایران نوشته سرپریسی سایکس است. ۳) تاریخ نو نوشته جهانگیر میرزا است.

۸۱۷۰ ۱) خاطرات سیاسی میرزا علی خان امین‌الدوله، روزنامه خاطرات اعتمادالسلطنه، خاطرات تاج‌السلطنه (دختر ناصرالدین شاه) مربوط به عصر قاجار هستند.

۸۱۷۱ **۸۱۷۲** **۸۱۷۳** **۸۱۷۴** **۸۱۷۵**

۸۱۲۷ بررسی سایر گزینه‌ها: ۲) شناخت تحولات تاریخی، تنها با منابع مکتوب امکان‌پذیر نیست. ۳) شناخت تحولات تاریخی، تنها با منابع منقول امکان‌پذیر نیست. ۴) برای شناخت تاریخ معاصر نیاز به شناخت تحولات تاریخ‌نگاری و منابع پژوهش تاریخی داریم.

۸۱۲۸ **۸۱۲۹** بررسی سایر گزینه‌ها: ۱) مورخان سنتی فقط وقایع را بازگو می‌کرند و به دنبال ریشه‌یابی نمودند. ۲) مورخان سنتی اغلب از نقلان و مجلس‌نویسان بودند. ۴) مورخان سنتی به زندگی عامه مردم توجه نمی‌کردند.

۸۱۳۰ **۸۱۳۱** توجه به زندگی عامه مردم به جای زندگی پادشاهان و رجال سیاسی و تمرکز بر تجزیه و تحلیل کردن رویدادهای تاریخی از ویژگی‌های تاریخ‌نویسی مدرن است.

۸۱۳۲ **۸۱۳۳** **۸۱۳۴** علت نادرستی سایر گزینه‌ها: ۱) کتاب دُرَّة نادره در رابطه با فتوحات نادرشاه است. ۲) میرزا مهدی خان استرآبادی، نویسنده کتاب‌های جهانگشای نادری و دُرَّة نادره است. ۴) میرزا مهدی خان استرآبادی، مورخ دربار نادرشاه افسار است.

۸۱۳۵ **۸۱۳۶** **۸۱۳۷** **۸۱۳۸** بررسی سایر گزینه‌ها: ۱) اولین روزنامه ایران کاغذ اخبار است و به زمان محمد شاه بازمی‌گردد. ۲) شکست ایران از روسیه، مربوط به زمان فتحعلی‌شاه می‌باشد. ۴) شکل‌گیری دانشگاه جندی‌شاپور مربوط به دوران باستان است.

۸۱۳۹ **۸۱۴۰** **۸۱۴۱** **۸۱۴۲** **۸۱۴۳** **۸۱۴۴** **۸۱۴۵** **۸۱۴۶** **۸۱۴۷** نکته: انتقاد به تاریخ‌نویسی سنتی در عصر قاجار شکل گرفت.

۸۱۴۸ بررسی سایر گزینه‌ها: ۱) کتاب مروج الذهب اثر مسعودی است. ۲) نویسنده کتاب حقایق‌الاخبار، میرزا محمد جعفر خورموجی است.

۸۱۴۹ **۸۱۵۰** **۸۱۵۱** **۸۱۵۲**

پاسخنامه جغرافیا ۱۲

۸۹۸۹ ۴ امروزه تفاوت شهر و روستا میان همه جوامع شناسایی شده است اما جنس مصالح و محیط مسکونی شهر و روستاهای یکسان شده است.

۸۹۹۰ ۱ مورد «ب» نادرست است؛ زیرا خدمات و تسهیلات در روستاهای کثر است. مورد «د» نادرست است؛ زیرا در شهرها وابستگی اجتماعی و همکاری افراد کمتر به چشم می خورد. مورد «و» نادرست است؛ زیرا در شهرها فعالیت‌های متنوع در فضای محدودتری صورت می‌گیرند.

۸۹۹۱ ۴ متدالوں ترین ملاک تشخیص شهر و روستا ملاک جمعیتی است. به طور کلی، شهرها از روستاهای پرجمعیت‌ترند و تراکم جمعیت نیز در آن‌ها بیشتر است. هم‌چنین در اغلب سکونتگاه‌های روستایی، درصد بیش‌تری از جمعیت فعال در بخش کشاورزی فعالیت می‌کنند اما در شهرها بیش‌تر در بخش صنعتی و خدماتی مشغول به کارند.

۸۹۹۲ ۳ منظور از سلسه‌مراتب سکونتگاه‌ها، رتبه‌بندی آن‌ها براساس اهمیت است و به این منظور آن‌ها را براساس میزان جمعیت و عملکرد طبقه‌بندی می‌کنند.

۸۹۹۳ ۴ در اروپا به دهی که دارای کلیسا نباشد، هاملت گفته می‌شود. هاملت، کوچک‌ترین سکونتگاه در جامعه اروپایی است و ممکن است در آن صندوق پست وجود داشته باشد.

۸۹۹۵ ۲ گزینه‌های (۴) و (۱) نادرست هستند؛ زیرا روستا از مزرعه و مکان مستقل کوچک‌تر می‌باشد. گزینه (۳) نادرست است؛ زیرا پرجمعیت‌ترین مکان‌ها کلان‌شهر می‌باشد.

۸۹۹۶ ۱ در ایران به ترتیب عملکرد مادرشهر ← منطقه‌ای، شهر متوسط بزرگ ← ناحیه‌ای، روستا شهر ← بخش، بازار شهر ← دهستان، شهر متوسط کوچک ← شهرستان، کلان شهر ← مادرشهر ملی می‌باشد.

۸۹۹۷ ۳ گزینه‌های (۴) و (۱) نادرست هستند؛ زیرا در رتبه‌بندی سکونتگاه‌ها سازمان‌های بین‌المللی نقشی ندارند. گزینه (۲) نادرست است. زیرا جمعیت بیش‌تر و ارائه خدمات متنوع‌تر است.

۸۹۹۸ ۴ موارد (۳) و (۱) نادرست است؛ زیرا در تعریف آستانه نفوذ حداقل جمعیت مدنظر می‌باشد. گزینه (۴) نادرست است. زیرا در دامنه نفوذ بیش‌ترین مسافت طی شده توسط افراد مورد نظر می‌باشد.

۹۰۰۰ ۱ روستا → C شهر کوچک → B شهر بزرگ → A
۹۰۰۱ ۴ گزینه «ب» نادرست است؛ زیرا در قرن‌های ۲۰ و ۲۱ افزایش شهرنشینی وجود دارد. گزینه «ج» نادرست است؛ زیرا سرعت شهرنشینی در آسیا و افریقا بیش‌تر است.

۹۰۰۲

نواحی	امريکاي شمالی	امريکاي لاتین و كارائيب	آسيا - آقیانوسیه	آسيا	افريقا
درصد	۷۹/۵	۷۷/۵ - ۷۳/۵	۴۷/۵	۴۰ درصد	

۸۹۷۷ ۱ آغاز مطالعه در رابطه با یک سکونتگاه روستایی و شهری شناخت مقر (مکان، جایگاه) و موقعیت یک سکونتگاه بر روی زمین می‌باشد و پس از آن شناخت وضعیت آب و هوایی و وضعیت زمین ساختی و ... اهمیت می‌یابند.

۸۹۷۸ ۲ موارد (۴) و (۱) نادرست است؛ زیرا موقعیت نسبی نیست بلکه مکان اصلی است. گزینه (۳) نادرست است؛ زیرا مکان دقیق یک سکونتگاه بر روی زمین است و با عوامل سازنده کاری ندارد.

۸۹۷۹ ۳ موارد (۴) و (۲) نادرست است؛ زیرا مکان را بر حسب نیاز خود انتخاب می‌کند و چندان به اختیار نیست. گزینه (۱) نادرست است؛ زیرا هسته اولیه یک شهر یا روستا از آن جاگسترش می‌یابد و ارتباطی با ترک سرزمین ندارد.

۸۹۸۰ ۲ گزینه‌های (۴) و (۱) نادرست است؛ زیرا عامل استقرار جمعیت در یک مکان عامل طبیعی است. گزینه (۲) نادرست است؛ زیرا تمدن‌های اولیه مانند سومر، ایلام، مصر و ... در کنار رودها به وجود آمدند.

۸۹۸۱ ۴ گزینه‌های (۳) و (۲) نادرست است؛ زیرا نخستین شهرها بیش از چهار هزار سال پیش به وجود آمدند. گزینه (۱) نادرست است؛ زیرا احداث جاده‌ها رونق کشاورزی و ابداع وسایل کشاورزی در درجه بعدی ایجاد شهرها و روستاهای بوده‌اند.

۸۹۸۲ ۱ عوامل سیاسی و تصمیمات حکومتی، دسترسی به راه‌های تجاری و عوامل دفاعی و نظامی می‌توانند باعث ایجاد سکونتگاه در همه نواحی شود و عواملی مانند قلعه‌های دفاعی، دسترسی به آب و بازارهای محلی و قرارگیری در تقاطع راه‌ها مهم‌ترین عوامل ایجاد روستاهای و شهرها در ایران هستند.

۸۹۸۳ ۲ گزینه‌های (۴)، (۳) و (۱) در ایجاد شهرها و گسترش آنها تأثیرگذار هستند. اما برای ایجاد شهر رشت و گسترش آن، بازار و مکان تجارت محصولات کشاورزی و ابریشم با نواحی اطراف مؤثر بوده است.

۸۹۸۴ ۴ با توجه به حمله‌های مغولان به آسیای غربی و نفوذ به قاره اروپا در مجارستان، چنین قلعه‌هایی بنا شد.

۸۹۸۵ ۲ گزینه‌های (۴) و (۱) نادرست است؛ زیرا موقعیت یک سکونتگاه نسبت به پدیده‌های طبیعی است و نه موقعیت ریاضی. گزینه (۳) نادرست است؛ زیرا موقعیت یک سکونتگاه در سطح ناحیه سنجیده می‌شود و نه در سطح منطقه یا کشور.

۸۹۸۶ ۳ مورد «ج» نادرست است؛ زیرا رویدادهای سیاسی یا تغییر آب و هوا در موقعیت و اعتبار یا انتقال یک سکونتگاه نقش دارد. مورد «د» نادرست است؛ زیرا شهر اهواز در محل تقاطع راه‌های آبی، جاده‌ای و راه‌آهن قرار گرفته است و نقش ارتباطی و حوزه نفوذ گسترهای دارد.

۸۹۸۷ ۴ مورد «ب» نادرست است؛ زیرا برای نشان دادن مقر شهرها از نقشه‌های بزرگ مقیاس استفاده می‌شود. مورد «د» نادرست است؛ زیرا برای نشان دادن موقعیت شهرها از نقشه‌های کوچک مقیاس استفاده می‌شود.

۸۹۸۸ ۲ فعالیت‌های اقتصادی مهم‌ترین ملاک تفاوت میان شهر و روستا می‌باشد و هم‌چنین امروزه در تمام دنیا یکی از تفاوت‌های میان شهر و روستا که متدالوں نیز شده است، ملاک جمعیت می‌باشد.

• پاسخ تست‌های کنکور ۱۳۹۹ •

۲۷۳

(الف) $\frac{1}{3} \times (\text{تولید ناخالص داخلی}) = \text{استهلاک سرمایه ثابت}$
 $\frac{1}{3} \times ۱۰۱۵۲ = ۳۸۴$ میلیون ریال = استهلاک

استهلاک - تولید ناخالص داخلی = تولید خالص داخلی

(ج) $۱,۱۵۲ - ۳۸۴ = ۷۶۸$ خالص داخلی $\leftarrow$ میلیون ریال

(د) $\text{جمعیت کشور} \div \text{تولید خالص داخلی} = \text{تولید خالص داخلی سرانه}$

(د) $۷۶۸ \div ۲۰ = ۳۸/۴$ تولید خالص داخلی سرانه $\leftarrow$ ریال

نکته: در این سؤال اگر قسمت (ب) و (ج) را منهای هم کنیم باید برابر با استهلاک شود، این شرط تنها در گزینه (۳) می‌باشد. پس از راه اختلاف ناخالص و خالص می‌توانیم جواب این سؤال را بدون محاسبات کلی به دست آوریم.

۹۲۸۵ (الف) با تشویق مردم به پسانداز و به کارگیری پساندازها در فعالیت‌های مفید اقتصادی در کاهش نرخ نورم مؤثر است.

ب) این اصل مربوط به حقوق اقتصادی شهرهوندی است $\leftarrow$ اصل ۴۷ قانون اساسی (ج) برای به دست آوردن نرخ استهلاک اگر عمر را داشته باشیم، می‌توانیم از فرمول زیر استفاده کنیم:

$$\text{عمر مفید} \div ۱۰۰ = \text{نرخ استهلاک}$$

$$۱۰۰ \div ۲۰ = ۵$$

هزینه استهلاک $\leftarrow$ هزینه‌های جایگزینی سرمایه می‌باشد و باید از تولید کل کم کنیم.

د) طبق اصل ۴۴ قانون اساسی، بخش دولتی شامل کلیه صنایع بزرگ، صنایع مادر، بازرگانی خارجی، معادن و ... است که به صورت مالکیت عمومی و در اختیار دولت است.

۹۲۸۶ (از روی قسمت الف و د)

الف) قیمت خدمات سرمایه در ردیف (۱) آمده است. سودی که به سرمایه تعلق می‌گیرد، اجاره‌بها به صاحبان املاک و مستغلات تعلق می‌گیرد. یعنی ردیف (۶) ب) درآمد ملی جمع تمام درآمد است.

۹۸۹۷ درآمد صاحبان سرمایه $\leftarrow$

مجموع درآمد
ردیفهای ۱ و ۶

$$\text{درآمد صاحبان مشاغل آزاد میلیارد ریال} \leftarrow \frac{۱}{۳} \times (۹۸۹۷ + ۸۸۵۶) = ۶۲۵۱$$

$$\text{سود شرکت} = \frac{۹۸۹۷ \times \frac{۲}{۳}}{۶۴۴۲} = ۶۵۹۸$$

$$\text{درآمد حقوق‌بگیران} = \frac{۱}{۵} \times (۸۸۵۶ + ۶۴۴۲) = ۳۰۵۹/۶$$

$$\text{درآمد املاک و مستغلات} = ۸۸۵۶$$

$$\text{جمع تمام درآمدها} = \frac{۴۱۱۰۳/۶}{۶} \text{ میلیارد ریال} \leftarrow$$

$$(ج) \frac{\text{درآمد ملی}}{\text{جمعیت کشور}} = \frac{۴۱۱۰۳/۶}{۵} = \frac{۸۲۲۰۷۲}{۵} = ۱۶۴۴۰$$

د) مفهوم سرانه عبارت است از سهم هر فرد از میزان تولید با درآمد آن جامعه

۹۲۸۷ (الف) اصل ۴۴ قانون اساسی $\leftarrow$ «نظام اقتصادی به ترتیب بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه‌ریزی منظم و صحیح استوار است.»

۹۲۸۱ (الف) در اقتصاد اسلامی عوامل انسانی هم می‌تواند «صاحب

تولید» شود و هم می‌تواند دستمزد بگیرد و در سود و زیان شریک نشود. - سرمایه‌مالی «پول» نمی‌تواند مانند سرمایه‌فیزیکی «تراکتور» اجاره بگیرد؛ چرا که ربا محسوب می‌شود و ربا در اسلام حرام است.

ب) اشتغال کامل نیروی کار به معنای صفر بودن نرخ بیکاری نیست. برخی افراد حاضر به کار نیستند (بیکاری داوطلبانه) و برخی دیگر نیز در حال جابه‌جایی از کاری به کار دیگر (بیکاری اصطکاکی) هستند.

ج) بانک‌ها درآمد خود را از طریق سرمایه‌گذاری مستقیم در طرح‌های تولیدی عمرانی کسب می‌کنند. علاوه‌بر این تحت بازده عقد اسلامی مجاز نیز می‌توانند به اشخاص تسهیلات مالی اعطای کنند و از این طریق به طور غیرمستقیم در سرمایه‌گذاری‌ها شرکت جویند.

۹۲۸۲

$$\begin{aligned} \text{درآمد سالانه} &\leftarrow ۲۲۰۰ \times ۱۰,۲۰۰,۰۰۰ = ۲,۶۴۰,۰۰۰,۰۰۰ \\ \text{حقوق سالانه} &\leftarrow ۸۵۰,۰۰۰ \times ۱۵ \times ۱۲ = ۱۵۳,۰۰۰,۰۰۰ \\ \text{اجارة سالانه} &\leftarrow ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۱۲}{۱۲} = ۱۴۴,۰۰۰,۰۰۰ \\ \text{هزینه‌های سالانه} &= \frac{\text{نعداد ماههای سال}}{\text{مواد سالانه}} \times ۱۸۵,۰۰۰,۰۰۰ \\ \text{استهلاک سالانه} &\leftarrow \frac{۳}{۱۰۰} \times ۱۵۳,۰۰۰,۰۰۰ = ۴۵,۹۰۰,۰۰۰ \\ \text{جمع هزینه‌های سالانه} &\leftarrow ۵۲۷,۹۰۰,۰۰۰ \end{aligned}$$

(زیان) سود = هزینه - درآمد

$$\text{سود سالانه} \leftarrow ۲,۱۱۲,۱۰۰,۰۰۰ - ۲,۶۴۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۵۲۷,۹۰۰,۰۰۰$$

۹۲۸۳ (الف) بهره‌وری یعنی به دست آوردن بیشترین خروجی با کمترین ورودی. دو تولیدکننده که عوامل تولید یکسانی دارند؛ آن‌که محصول بیشتری داشته باشد، بهره‌وری بیشتری داشته است.

ب) اگر انسان در نیازهای مادی و حیوانی خود متوقف شود، کمال جویی به نوعی سیری ناپذیری تبدیل می‌شود؛ مثل انسان تشننه‌ای که تشنگی خود را با آب دریا برطرف کند، در این صورت تشننه‌تر خواهد شد.

ج) محدودیت‌های انسان در بهره‌برداری از منابع و امکانات موجود و محدود بودن منابع و امکانات موجود وضعیتی را ایجاد می‌کند که اقتصاددانان به آن «کمیابی» می‌گویند.

۹۲۸۴ (الف) نکته: برای حل این سؤال بهتر است ابتدا قسمت (ب) را محاسبه کنیم تا به وسیله آن به قسمت (الف) برسیم.

ب) تولید ناخالص داخلی همان (GDP) است. برای به دست آوردن GDP باید تولید مردم یک کشور در داخل را جمع کنیم. (تولید کالا و خدمات ردیفهای (۲، ۳ و ۵) را با هم جمع می‌کنیم).

میلیون ریال $\leftarrow ۴۸۰ \rightarrow$ ارزش ماشین‌آلات

$$\text{میلیون ریال} = \frac{۶۰}{۱۰۰} \times ۲۸۸ = ۴۸۰ \rightarrow \text{ارزش مواد غذایی}$$

$$\text{میلیون ریال} = \frac{۵۰}{۱۰۰} \times (۴۸۰ + ۲۸۸) = ۴۸۰ \rightarrow \text{ارزش خدمات}$$

$$\text{تولید ناخالص داخلی} \leftarrow \text{میلیون ریال} ۱,۱۵۲ = ۴۸۰ + ۲۸۸ + ۳۸۴$$